

דין

שאלות חזרה – פרק שני

1. א. מנין נלמד הדין שהמביא גט ממדינת הים ולא אמר בפ"נ ובפ"נ – שפסול? (טו.)
ב.*** מדוע אף לדעת רבא (שאמר "לפי שאין עדים מצויין לקיימו") אם הביא גט ממדינת הים ואמר בפני נכתב חציו הראשון ובפני נחתם כולו – כשר? (תוס' ג. ד"ה אתי)
2. "בפני נכתב כולו ובפני נולתם וזציו – פסול" (טו.)
א. מה הדין כאשר על החתימה השניה אין שום עדות?
ב. מה הדין [לדעת רב חסדא, רבא, רב אשי] כאשר על החתימה השניה יש שני עדים אחרים שמעידים עליה? [***ראה להרחבה בתוס' ד"ה או כולו בתקנת חכמים]
ג. מה הדין לדעת רב אשי כאשר על החתימה השניה הוא ואחר מעידים עליה? (טו-טז:)
ד. מה הדין לדעת רב אשי כאשר על החתימה השניה השליח עצמו אומר "אני הוא עד שני"? [***ראה להרחבה בתוס' ד"ה אני]
ה. האם למסקנת הגמרא יש מדברי המשנה [המצוטטים בפתיחה לשאלה זו] קושיה על רב חסדא רבא או רב אשי?
3. "בעי אילפא ידיים טהורות לזצאין או אין טהורות לזצאין" (טו.)
א. כמה אפשרויות הובאו בגמרא לנסות לבאר מה היא בעצם שאלתו של אילפא?
ב. הסבר היטב את שאלתו של אילפא לאור ההסבר לשאלתו שהתקבל בסופו של דבר בגמרא? (טו.)
ג. האם מובא בגמרא נסיון לענות על שאלתו של אילפא? אם-כן, מה הוא?
ד. מדוע מובא כל הקטע הנ"ל בסוגייתנו? (העזר ברש"י טו: ד"ה אין מצטרפין)
- 4.*** מה דינו של טהור שבא ראשו ורובו במים שאובין? (טז. – תוס' ד"ה הבא)
5. "אולד אומר בפני נכתב ואולד אומר בפני נולתם – פסול" (טו.)
"לישנא אולדינא... אמר רבי יוחנן אפי' גט יוצא מתולת ידי שניהם – פסול אלמא קסבר שנים שהביאו גט ממדינת הים צריכין שיאמרו בפ"נ ובפ"נ" (טז:)

- א. מה היא האפשרות הראשונה בגמרא לאור דברי רבי יוחנן הללו לבאר את מחלוקת חכמים ור' יהודה בסיפא של המשנה האומרת "שנים אומרים בפ"נ ואחד אומר בפ"נ – פסול ור' יהודה מכשיר"?
- ב. כיצד [לאור הצעת האפשרות הנ"ל] מבאר רבא את מחלוקת חכמים ור' יהודה?
- ג. כיצד [לאור הצעת האפשרות הנ"ל] מבאר רבה את מחלוקת חכמים ור' יהודה?
- ד. האם ר' יהודה חולק או מסכים (לפי הלישנא אחרינא) למשפט הראשון המצוטט בפתיחה לשאלה זו?

6. "אוזר אומר בפני נכתב ושנים אומרים בפנינו נולתם - כשר" (יז).

- א. מה הדין במקרה הנ"ל כאשר הגט יוצא מתחת יד עד כתיבה? [אם יש מספר דעות – ציין]
- ב. מה הדין במקרה הנ"ל כאשר הגט יוצא מתחת ידי עדי חתימה? [אם יש מספר דעות – ציין]

7. "נכתב... ביום ונולתם בלילה – פסול. רבי שמעון מכשיר" (יז).

- א. לדעת ר' יוחנן – מדוע ת"ק סובר שהגט פסול? (יז)
- ב. לדעת ר' יוחנן – מדוע ר"ש סובר שהגט כשר?
- ג. לדעת ריש לקיש – מדוע ת"ק סובר שהגט פסול?
- ד. לדעת ריש לקיש – מדוע ר"ש סובר שהגט כשר?

8. כתוב עד מתי יש לבעל פירות (כתיבת הגט/חתימת הגט/נתינת הגט): (יז)

- א. לדעת חכמים לפי שיטת ר' יוחנן.
- ב. לדעת ר' שמעון לפי שיטת ר' יוחנן.
- ג. לדעת חכמים לפי שיטת ריש לקיש.
- ד. לדעת ר' שמעון לפי שיטת ריש לקיש.

9. כתוב עבור איזה קושיות נאמרו התירוצים הבאים, והסבר את התירוצים:

- א. לרמאי לא חיישינן. (יז)
- ב. לא מקדים אינש פורענותא לנפשיה. (יח)
- ג. הנהו קלא אית להו. (יח)

10. א. מדוע יש צורך למנות 3 חודשים לגט? (יח)

ב. מאימתי מונין לגט?

11. "מאימתי כתובה משמטת?" (יח)

- א. מדוע עניין זה מובא בסוגייתנו?
- ב. מהי התשובה לשאלה המובאת בפתיחה לשאלתנו? [***ראה את הנימוקים לדעות השונות בתוס' ר"ד]

12. באיזה אופן כל סוגי השטרות שנכתבו ביום ונחתמו בלילה – יהיו כשרים, ומדוע? (יח. וברש"י)

13. א. מה הדין לדעת ריש לקיש, כאשר אמר לעשרה כולכם כתבו גט לאשתי, ושני עדים חתמו בו ביום והשאר חתמו לאחר מספר ימים, ומדוע? (יח:)
ב. כיצד פסק רבי יהושע בן לוי במקרה המובא בסעיף הקודם, ומדוע? (יט.)
ג. מה הדין לדעת ר' יוחנן, כאשר אמר לעשרה כולכם כתבו גט לאשתי, ועד פסול חתם ראשון בו ביום, ולאחריו חתמו 2 עדים כשרים בו ביום, ולאחריהם חתמו השבעה עדים הנותרים לאחר מספר ימים, ומדוע? (יח:)

14. "ובכל דבר שהוא מתקיים וכו': לאיתויי מאי?" – הסבר היטב את שאלת הגמרא ("לאיתויי מאי")? (יט.)
[***ראה להרחבה בעניין תשובת הגמרא את דברי הר"ן (ט. בדפי הר"ף) סוף ד"ה שאין]

15. "המעביר דיו על גבי סיקרא בשבת... וזייב שתיים" – האם לדעת ר' יוחנן כוונת הדברים שיביא 2 קרבנות חטאת? (יט.)

16. א. כמה אפשרויות שונות מובאות בגמרא ע"י האמוראים לעדים שאין יודעים לחתום? (יט.)
ב. האם האפשרויות הנ"ל תקפות לכל סוגי השטרות שבעולם, ומדוע?

17. באיזה מקרה יהיה הדין שאם נתן לה נייר חלק ואמר לה הרי זה גיטך – ודאי שלא תהיה מגורשת? (יט:)

18. א. האם דברי רב חסדא שאמר "גט שכתבו שלא לשמה והעביר עליו קולמוס לשמה באנו למזלזוקת רבי יהודה ורבנן" הכרחיים ונכונים בוודאות? (כ.)
ב. האם התברר בגמרא על סמך מה אמר רב חסדא "יכילנא למיפסלינהו לכולי גיטא דעלמא"?

19. "נפק לוי דרשה משמיה דרבי ולא קלסוה משמיה דרבים וקלסוה אלמא הלכתא כותידה" (כ.)

א. איזה דין נפק לוי ודרש?
ב. האם יש סיוע חד משמע לדין זה מדברי משנתנו "על העלה של זית"?
ג. כיצד הגמרא מדייקת ממעשיו של לוי שהלכה כמו הדין שכתבת בסעיף א'? (רש"י, ***תוס' ד"ה משמיה)
ד. ראה בספר חסידים (מהדורת מרגליות) באות תקע"ז במקור-חסד (לר"ר מרגליות) אות ב' המאריך בעניין אופן התנהגות כשל לוי.

20. מה הדין אם אמר לאשה הרי זה גיטך ובין שיטה לשיטה הנייר שלי כאשר לא מעורה? (כ:)

21. במשנה (ב-יט.) נאמר "על הכל כותבין... על יד של עבד" – וקשה, שהרי לכאורה זהו כתב שיכול להזדייף? – כתוב את 2 האפשרויות המובאות בגמרא לתירוץ הקושיה. (כ:)

22. א. מהי התשובה (הסופית) בגמרא לשאלתו הראשונה של רמי בר חמא ("היו מוולזקים בעבד שהוא שלו וגט כתוב על ידו והרי הוא יוצא מתולת ידו מהו?") [מגורשת/לא מגורשת] (כ:)

ב. מהי התשובה (הסופית) בגמרא לשאלתו השנייה של רמי בר חמא ("היו מוולזקין בטבלא שהוא שלה וגט כתוב עליה והרי היא יוצאה מתולת ידו מהו?") [יכול לגרש בגט זה/לא יכול לגרש בגט זה] (כ:)

23. "אמר רבא כתב לה גט ונתנו ביד עבדו וכתב לה שטר מתנה עליו

– קנאתו ומתגרשת בו

ואמר רבא כתב לה גט ונתנו בולצרו וכתב לה שטר מתנה עליו

– קנאתו ומתגרשת בו" (כא.)

א. באיזה מצב צריך להיות העבד עליו דיבר רבא?

ב. מדוע רבא היה צריך לומר את הדין שלעיל גם בעבד וגם בחצר?

ג. האם אביי למסקנה חולק על רבא בעניין החצר?

24. א. כתוב מה למד רבי יוסי הגלילי מהמילים/מהדברים הבאים: (כא:)

1. וכתב... ספר [***ראה להרחבה בתוס' ד"ה תלמוד]

2. ספר כריתות (-היינו, מכך שסמך "כריתות" ל"ספר")

3. כרת כריתות (-היינו, מכך שהיה מספיק שיכתוב "כרת"

ואעפ"כ כתב "כריתות")

ב. כתוב מה למד חכמים מהמילים/מהדברים הבאים:

1. ספר

2. וכתב

3. ספר כריתות (-היינו, מכך שסמך "כריתות" ל"ספר")

4. כרת כריתות (-היינו, מכך שהיה מספיק שיכתוב "כרת"

ואעפ"כ כתב "כריתות")

25. א. את מה "אין כותבין במלובר לקרקע", ומדוע? [2 דעות] (כא:)

ב. האם 2 הדעות שכתבת בסעיף הקודם משתלשלות ונובעות ממחלוקת

ר"א ור"מ (בעניין עדי מסירה כרתי או עדי חתימה כרתי)?

ג. "כתבו במלובר תלשו ולתמו ונתנו לה כשר" – מה הפירוש של "חתמו"?

[2 דעות] [העזר בתוס' ר"ד מסוף שורה 3 רחבה (וכן במהר"ם)]

26. א. כיצד נקנית קרקע? (כב. ברש"י עד שיחזיק בזרעים)
ב. "נכסים שאין להם אחריות נקנין עם נכסים שיש להן אחריות בכסף ובשטר
ובזוקה" – הסבר. (כב.)

27. א. לעניין מה סובר רבא שכאשר נקבו בארץ ונפו בחוצה לארץ – בתר
נופו אזלינן? (כב.)
ב. האם למסקנת הסוגיא רבא סובר את אותו הדין אף בדאשרוש?

28. "א"ר וזייא בר אסי משמיה דעולא ג' עורות הן מצה וזיפה ודיפתרא" (כב.)
א. מדוע לא מנה עולא אף קלף גמור (דמליח וקמיח ואפיץ) בהדיהו?
(רש"י ד"ה לכתוב עליו את הגט ***תוס' ד"ה שלש)
ב.*** מדוע הובא עניין זה בסוגייתנו? (תוס' ד"ה כדי)

29. "ולזכמים מכשירין;" (כב.)
א. מה הטעם שחכמים מכשירין? (כב.-כב.)
ב. האם חכמים מכשירים דווקא לאלתר, ומדוע? (כב.)
ג. האם חכמים מכשירים אף בשאר שטרות (חוץ מבגיטין)?
[ועל הטעם לכך ראה ברש"י ולעומתו בתוס']

30. "הכל כשרין לכתוב את הגט אפי' וזרש שוטה וקטן" (כב.)
א. לדעת רב הונא:
1. האם משנתנו כר"מ או כר"א? (כב.-כג.)
2. האם [לדעת התנא של משנתנו] חש"ו כשרין לכתוב רק את
הטופס או אף את התורף?
3. האם [לדעת התנא של משנתנו] גם עובד כוכבים כשר לכתוב
את הגט [כשגדול עומד על גביו]? (כג.)
ב. לדעת רב נחמן:
1. האם משנתנו כר"מ או כר"א? (כג.)
2. האם [לדעת התנא של משנתנו] חש"ו כשרין לכתוב רק את
הטופס או אף את התורף?
3. האם [לדעת התנא של משנתנו] גם עובד כוכבים כשר לכתוב
את הגט?
ג. לדעת רב יהודה בשם שמואל:
1. האם משנתנו כר"מ או כר"א?
2. האם [לדעת התנא של משנתנו] חש"ו כשרין לכתוב רק את
הטופס או אף את התורף?
3.*** האם [לדעת התנא של משנתנו] גם עובד כוכבים כשר
לכתוב את הגט? (רש"י)
ד. כמו איזה דעה מבין 3 דעות האמוראים שלעיל סובר רבי זריקא בשם
ר' יוחנן?
ה. "אמוראי נינהו ואליבא דר' יוחנן" – הסבר את משמעות הביטוי.

31. "הכל כשריץ להביא את הגט וזיץ מוזרש שוטה וקטן וסומא ועובר כוכבים" (כג.)
א. האם משנתנו מדברת דווקא בחוץ לארץ? [כתוב את דעת רב ששת
ורב יוסף]

ב. מה דייק רבי אמי מכך שלא מוזכר עבד במשנתנו?
ג.*** כיצד התמודד עם דיוק זה ר' יוחנן? (תוס' ד"ה אין)

32. איזו נפקא-מינה ישנה בין הלימוד "מה אתם ישראל אף שלוזלכם ישראל" לבין
הלימוד "מה אתם בני ברית אף שלוזלכם בני ברית"? (כג.)

33. האם יש סתירה בין ההלכה שאין העבד מקבל גט לחבירו מיד רבו שלו
לבין ההלכה ש"אם היתה עוברת זכתה לו", ומדוע? (כג.)

34. "אף הנשים שאינן נאמנות לומר מת בעלה נאמנות להביא את גיטה" (כג.)
א. מדוע החמש נשים (המוזכרות בהמשך המשנה) אינן נאמנות לומר
מת בעלה? (רש"י)
ב. האם הקטע המצוטט לעיל ממשנתנו מדבר בארץ או בחו"ל לדעת רב
יוסף, ומדוע?
ג. האם הקטע המצוטט לעיל ממשנתנו מדבר בארץ או בחו"ל לדעת
אביי, ומדוע?
ד. האם סוף משנתנו ("האשה עצמה מביאה...") מדבר בארץ או בחו"ל
[לדעת רב יוסף ואביי]? (כד.)

35. א. מדוע "טלי גיטך מעל גבי קרקע לא אמר כלום"? (כד.)
ב. מה הדין אם אמר הבעל לאשתו "הוי שליח להולכה ער דמטית התם וכי
מטית התם הוי שליח לקבלה וקבלי את גיטך", ומדוע? (***)ראה להרחבה בתוס'
וברש"ש ד"ה והא)
ג. האם אשה עושה שליח לקבל גיטה מיד שליח בעלה, ומדוע?

מילים

טולא (יז)	שרגא (יז)	ולאפוקי (טו)
אשכחיה (יז)	דאתו (יז)	מקמי (יז)
נגדיה (יט)	למילתא (יח)	אהנו (יז)
ביני דני (יט)	דביתהו (יט)	סהדי (יט)
השתא (כא)	נפק (כ)	יהיב (כ)
ואכתי (כב)	ניהלה (כא)	שקיל (כא)
מצי (כג)	דכירי (כב)	צונמא (כב)
	קמי (כד)	מטי (כד)

מילים גאמאזיים

לא זו אף זו (טו)	תנן (טו)
מתקיף לה (יח)	אתמר נמי (טז)
גופא (כ)	דאמרי תרוייהו (יט)
מקיש יציאה להוייה (כא)	השתא דאתית להכי (כ)
איתיביה (כג)	תורף (כא)
מתניתין נמי דיקא (כד)	כי אתא (כג)

מילים

מים שאובים (טז.)

נכסי מלוג (יז. ברש"י ד"ה משום פירות)

גט ישן (יח.)

לא יגוש (יח. ברש"י ד"ה פגמה)

חק תוכות (כ.)

חק יריכות (כ.)

ערב (כא.)